

พฤติกรรมกรรมการอ่านหนังสือของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

นิตยา พุ่มสม¹ และนิพา ผลสงเคราะห์^{1*}

¹สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

*nipa@webmail.npru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมและปัญหาการอ่านหนังสือของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม และ 2) เปรียบเทียบปัญหาการอ่านหนังสือของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำแนกตามเพศ และระดับชั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ในปีการศึกษา 1/2563 จำนวน 257 คน เครื่องมือที่ใช้การวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนส่วนใหญ่อ่านหนังสือ 1-3 วันต่อสัปดาห์ มีระยะเวลาการอ่านประมาณ 30 นาที-1 ชั่วโมง จำนวน 1-2 เล่มต่อสัปดาห์ ชอบอ่านหนังสือก่อนนอน ชอบอ่านหนังสือที่บ้าน และชอบอ่านหนังสือเล่ม ส่วนใหญ่อ่านคู่มือเตรียมสอบ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ พัฒนาตนเอง 2) นักเรียนมีปัญหาการอ่านหนังสือโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือ ด้านห้องสมุดและสถาบันการศึกษา เนื่องจากขาดการกระตุ้นให้มินิสัยรักการอ่าน เช่น ไม่มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และ 3) นักเรียนที่มีเพศและระดับชั้นต่างกันมีปัญหาการอ่านหนังสือโดยรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: พฤติกรรม การอ่านหนังสือ ปัญหาการอ่านหนังสือ

Reading behavior of students at The Demonstration School of Nakhon Pathom Rajabhat University

Nittaya Poomsom¹ and Nipa Phonsongkroh^{1*}

¹Library and Information Science, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Nakhon Pathom Rajabhat University
*nipa@webmail.npru.ac.th

Abstract

The objectives of this research were to: 1) reading behavior and reading problems of students at The Demonstration School of Nakhon Pathom Rajabhat University; and 2) comparing of reading problems of students at The Demonstration School of Nakhon Pathom Rajabhat University divided by gender and grade level. The samples were 257 students at The Demonstration School of Nakhon Pathom Rajabhat University in the academic year 1/2020. The research instrument was questionnaires. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test and one-way ANOVA. The results of this research showed that: 1) Most students read 1-3 days a week. The reading duration is approximately 30 minutes-1 hour, 1-2 books per week. They like to read before going to bed, like to read at home and like to read the printed books. Most of them read the exam preparation guide in order to increase knowledge and develop oneself. 2) The students had overall reading problems at a moderate level. With the most problems are in the field of libraries and educational institutions. Due to the lack of reading habit encouragement, there are no reading activities promotions, and 3) The students of different genders and grades had no overall reading problems.

Keywords: behavior, reading, reading problems

1. บทนำ

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้มาเป็นระยะเวลานาน มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน จัดกิจกรรมเกี่ยวกับหนังสือและการรณรงค์ส่งเสริมการอ่าน รัฐบาลมีการกำหนดนโยบายด้านการอ่านอย่างต่อเนื่อง จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ อย่างเป็นรูปธรรม และเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2552 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้การส่งเสริมการอ่านเป็นวาระแห่งชาติ โดยกำหนดให้ วันที่ 2 เมษายนของทุกปีเป็นวันรักการอ่าน และให้ปี 2552-2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่านของประเทศ รวมทั้งมีการตั้ง คณะกรรมการส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนกรุงเทพมหานครได้รับเลือกเป็นเมืองหนังสือโลก ในปี 2556 จากองค์การยูเนสโก (UNESCO) ร่วมกับสมาพันธ์ผู้จัดพิมพ์นานาชาติ สมาพันธ์ผู้จัดจำหน่ายหนังสือนานาชาติ และ องค์การที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการอ่านทำให้ผู้อ่านมีความรอบรู้ เป็นการเพิ่มพูนศักยภาพในการดำเนินชีวิต และการทำงาน สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต นับเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศโดยตรง และจากการสำรวจการอ่านหนังสือของคนไทยโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี 2561 พบว่า ผู้อ่านหนังสือที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป มีอัตราการอ่านเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 77.70 ในปี 2558 เป็นร้อยละ 78.80 ในปี 2561 โดยกลุ่มเยาวชน (15-24 ปี) มีอัตราการอ่านสูงสุดร้อยละ 92.90 เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ที่มีอัตราการอ่านร้อยละ 89.60 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, กองสถิติสังคม, 2563) ส่วนคนที่ไม่อ่านมีประมาณร้อยละ 21.20 โดยเหตุผลที่ไม่อ่านเพราะไม่ชอบหรือไม่สนใจอ่าน คิดเป็นร้อยละ 25.20 เมื่อจำแนก

ตามกลุ่มอายุพบว่า กลุ่มวัยรุ่นหรือเยาวชน อายุ 15-24 ปี มีสัดส่วนไม่ชอบหรือไม่สนใจอ่านสูงมากคือ ร้อยละ 34.90 นั้นหมายความว่ากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร (สำนักงานอุทยานการเรียนรู้, 2562) นอกจากนี้ จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านหนังสือของเด็กและเยาวชนไทย พบว่า มีการอ่านหนังสือโดยเฉลี่ย 1-2 ชั่วโมงต่อวัน และเฉลี่ย 2 วันต่อสัปดาห์ (ธีรยุทธ รอดสูงเนิน, 2557) จำนวนหนังสือที่อ่านในหนึ่งสัปดาห์ ประมาณ 1-2 เล่ม (นภา มิ่งนันทน์, 2556) ชอบอ่านหนังสือที่บ้านมากที่สุด (โชติมา วัฒนนะ, 2561; นภา มิ่งนันทน์, 2556; รัชฎาพร ธีรารวรรณ, 2555) โดยอ่านเพื่อความบันเทิง (สมหญิง มงคลสง, 2558; อภิชาติ สุขประเสริฐ, 2555) มีปัญหาในการอ่านหนังสือคือ ไม่มีเวลาอ่านเพราะมีการบ้านจากการเรียนมาก (โชติมา วัฒนนะ, 2561) ไม่สนใจการอ่าน ไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน (อนันต์ เองสุวรรณ, 2555)

จากผลการสำรวจการอ่านหนังสือ และผลการวิจัยเกี่ยวกับการอ่านของคนไทย โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนนั้น พบว่า มีบางส่วนที่ไม่ชอบหรือไม่สนใจการอ่าน รวมทั้งมีปัญหาทั้งเรื่องการเรียนรู้ และการใช้ชีวิตประจำวันทำให้เป็นอุปสรรคต่อการอ่านหนังสือ และสื่อความรู้ต่าง ๆ ซึ่งเด็กและเยาวชนเป็นวัยที่พร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในชีวิต จึงสมควรส่งเสริมให้เรียนรู้ในสิ่งที่ดีเหมาะสม เพื่อเพิ่มความสามารถในทุก ๆ ด้าน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการอ่านหนังสือของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ซึ่งอยู่ในช่วงวัยเด็กและเยาวชนที่พัฒนาศักยภาพไปเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ผลการวิจัยจะทำให้ทราบถึงพฤติกรรมและปัญหาการอ่านหนังสือที่จะเป็นแนวทางในการส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ช่วยสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพให้กับประเทศชาติ รวมทั้งเป็นการส่งเสริมการอ่านให้เป็นวาระแห่งชาติเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมและปัญหาการอ่านหนังสือของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

2.2 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการอ่านหนังสือของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำแนกตามเพศ และระดับชั้น

3. สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่มีเพศ และระดับชั้นต่างกัน มีปัญหาการอ่านหนังสือแตกต่างกัน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ในปีการศึกษา 1/2563 จำนวน 717 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2563) กลุ่มตัวอย่างกำหนดโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) มีความคลาดเคลื่อนในระดับ $\pm 5\%$ ภายใต้ความเชื่อมั่น 95% ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 257 คน และตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ ตัวแปรอิสระคือ เพศ และระดับชั้น ตัวแปรตามคือ พฤติกรรมและปัญหาการอ่านหนังสือของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 พฤติกรรมการอ่านหนังสือ ได้แก่ ความถี่ในการอ่านหนังสือ ระยะเวลาในการอ่านหนังสือ จำนวนเล่มที่อ่านต่อสัปดาห์ ช่วงเวลาที่ชอบอ่านหนังสือ สถานที่อ่านหนังสือ รูปแบบหนังสือที่ชอบอ่านมากที่สุด เนื้อหาสาระของหนังสือที่อ่าน และเหตุผลที่อ่านหนังสือ ตอนที่ 3 ปัญหาการอ่านหนังสือ ได้แก่ ด้านความเข้าใจ ด้านความพร้อมในการอ่าน ด้านทัศนคติ ด้านสื่อการอ่าน และด้านห้องสมุดและสถาบันการศึกษา และตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการอ่านหนังสือ

4.3 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ศึกษาความรู้พื้นฐานทั่วไป หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการอ่านหนังสือ นำมาสร้างแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการอ่านหนังสือของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมอีกครั้ง แล้วจึงนำแบบสอบถามไปทดสอบเพื่อหาความเชื่อมั่นโดยทดลองเก็บข้อมูลกับนักเรียนโรงเรียนอื่น จำนวน 30 คน หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบเพื่อหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -coefficient) ของ Cronbach (1974) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 ทำให้พบข้อบกพร่องของแบบสอบถามและได้นำมาปรับปรุงแก้ไขจนได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ แล้วจึงนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 257 ฉบับ ไปขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยผู้วิจัยอธิบายและชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม วิธีการเก็บข้อมูล และรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด 257 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 มาตรวจสอบความสมบูรณ์ในแต่ละข้อ และนับจำนวนแบบสอบถามให้ครบตามจำนวนที่ต้องการ แล้วผู้วิจัยได้นำข้อมูลในแบบสอบถามไปวิเคราะห์ทางสถิติโดยโปรแกรมสำเร็จรูป

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ และระดับชั้น วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ตอนที่ 2 พฤติกรรมการอ่านหนังสือ ได้แก่ ความถี่ในการอ่านหนังสือ ระยะเวลาในการอ่านหนังสือ จำนวนเล่มที่อ่านต่อสัปดาห์ ช่วงเวลาที่ชอบอ่านหนังสือ สถานที่อ่านหนังสือ รูปแบบหนังสือที่ชอบอ่านมากที่สุด เนื้อหาสาระของหนังสือที่อ่าน และเหตุผลที่อ่านหนังสือ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ตอนที่ 3 ปัญหาการอ่านหนังสือ ได้แก่ ด้านความเข้าใจ ด้านความพร้อมในการอ่าน ด้านทัศนคติ ด้านสื่อการอ่าน และด้านห้องสมุดและสถาบันการศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และตอนที่ 4 เปรียบเทียบปัญหาการอ่านหนังสือ ตามเพศ ด้วยวิธีการทดสอบที (t-test) และตามระดับชั้น ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และทดสอบรายคู่ เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยวิธีการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบ LSD

5. สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง รองลงมาเพศชาย กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1 พฤติกรรมการอ่านหนังสือของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

นักเรียนส่วนใหญ่อ่านหนังสือ 1-3 วันต่อสัปดาห์ รองลงมาอ่านทุกวัน ใช้เวลาประมาณ 30 นาที-1 ชั่วโมง รองลงมาประมาณ 1.01-2 ชั่วโมง อ่าน 1-2 เล่มต่อสัปดาห์ รองลงมาคือ 3-4 เล่มต่อสัปดาห์ ชอบอ่านก่อนนอน รองลงมาอ่านหลังเลิกเรียน ชอบอ่านที่บ้าน รองลงมาอ่านที่ร้านกาแฟ ชอบอ่านหนังสือเล่ม รองลงมาอ่านผ่านแอปพลิเคชัน ส่วนใหญ่อ่านคู่มือเตรียมสอบ รองลงมาอ่านนวนิยาย/เรื่องสั้น และมีเหตุผลที่อ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ พัฒนาตนเอง รองลงมาเพื่อความสนุก เพลิดเพลิน บันทึกลง

5.2 ปัญหาการอ่านหนังสือของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

นักเรียนมีปัญหาการอ่านหนังสือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านห้องสมุดและสถาบันการศึกษา รองลงมาคือ ด้านความพร้อมในการอ่าน ด้านสื่อการอ่าน ด้านทัศนคติ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านความเข้าใจ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาตามแต่ละด้าน สามารถสรุปได้ดังนี้ 1) ด้านความเข้าใจ

พบว่า นักเรียนมีปัญหาการอ่านหนังสือโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่อ่านไม่เพียงพอทำให้ไม่เข้าใจเนื้อหาหรือคำศัพท์ต่าง ๆ รองลงมาคือ ไม่สามารถแปลเนื้อหาจากภาษาต่างประเทศได้ 2) ด้านความพร้อมในการอ่าน พบว่า นักเรียนมีปัญหาการอ่านหนังสือโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ไม่มีเวลาอ่าน เพราะมีภารกิจอื่น ๆ เช่น ทำงานหารายได้พิเศษ มีการบ้านจากการเรียนมาก รองลงมาคือ ไม่สามารถค้นคว้าหาหนังสือและสื่อการอ่านได้ตลอดเวลา 3) ด้านทัศนคติ พบว่า นักเรียนมีปัญหาการอ่านหนังสือโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มักเกิดความเบื่อหน่ายและเกียจคร้านหากต้องอ่านหนังสือ รองลงมาคือ ไม่สนใจอ่านหนังสือเพราะใช้เวลาในการดูโทรทัศน์/เล่นเกม/ใช้อินเทอร์เน็ต 4) ด้านสื่อการอ่าน พบว่า นักเรียนมีปัญหาการอ่านหนังสือโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รูปเล่มไม่ดึงดูดใจ เช่น หน้าปก รูปเล่ม สีสันทน รองลงมาคือ มีราคาแพง และ 5) ด้านห้องสมุดและสถาบันการศึกษา พบว่า นักเรียนมีปัญหาการอ่านหนังสือโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ขาดการกระตุ้นให้มีส่วนร่วมนิสัยรักการอ่าน เช่น ไม่มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน รองลงมาคือ ไม่มีผู้แนะนำหนังสือและสื่อการอ่านให้อ่านเพิ่มเติม เช่น อาจารย์ บรรณารักษ์

5.3 เปรียบเทียบปัญหาการอ่านหนังสือของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

นักเรียนเพศชายและเพศหญิงมีปัญหาการอ่านหนังสือโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักเรียนที่มีเพศต่างกันมีปัญหาการอ่านหนังสือด้านความเข้าใจ และด้านทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความพร้อมในการอ่าน ด้านสื่อการอ่าน และด้านห้องสมุดและสถาบันการศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนนักเรียนระดับชั้นต่างกันมีปัญหาการอ่านหนังสือโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

6. อภิปรายผล

6.1 พฤติกรรมการอ่านหนังสือของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

นักเรียนส่วนใหญ่มีความถี่ในการอ่านหนังสือต่อสัปดาห์ละ 1-3 วัน มากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของธีรยุทธ รอดสูงเนิน (2557) ที่พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่อ่านหนังสือโดยใช้เวลาเฉลี่ย 2 วันต่อสัปดาห์ ด้านระยะเวลาในการอ่าน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการอ่านหนังสือประมาณ 30 นาที-1 ชั่วโมง อาจเป็นเพราะนักเรียนอยู่ในช่วงวัยรุ่นที่มีสิ่งดึงดูดความสนใจมากมาย จึงไม่สามารถจดจ่ออยู่กับสิ่งใดได้นาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรัชฎาพร ธีรารธรรม (2555) ที่พบว่า กิจกรรมภายใน 1 วันของผู้เรียน ใช้เวลาอ่านหนังสือเฉลี่ย 54.27 นาที ด้านจำนวนเล่มที่อ่านต่อสัปดาห์ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีจำนวนเล่มที่อ่านต่อสัปดาห์ 1-2 เล่ม สอดคล้องกับผลการวิจัยของนภา มิ่งนันทน์ (2556) ที่พบว่า จำนวนหนังสือที่ผู้เรียนอ่านในหนึ่งสัปดาห์ประมาณ 1-2 เล่ม ด้านช่วงเวลาที่ชอบอ่านหนังสือมากที่สุด พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีช่วงเวลาที่ชอบอ่านหนังสือมากที่สุดคือก่อนนอน อาจเป็นเพราะช่วงเวลาดังกล่าวเป็นเวลาที่ยังว่างจากการทำภารกิจอื่น ๆ เช่น การเรียน การทำการบ้าน จึงมีเวลาว่างสำหรับอ่านหนังสือ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรัชฎาพร ธีรารธรรม (2555) ที่พบว่า ช่วงเวลาที่ผู้เรียนใช้อ่านหนังสือมากที่สุดคือ หลังจากเวลา 20.00 น. ด้านสถานที่ที่ชอบอ่านหนังสือมากที่สุด พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีสถานที่ที่ชอบอ่านหนังสือมากที่สุดคือ บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนภา มิ่งนันทน์ (2556) ที่พบว่า บ้าน/หอพัก เป็นสถานที่ที่ผู้เรียนชอบอ่านหนังสือมากที่สุด เพราะเป็นสถานที่ที่ผู้เรียนมีความสะดวกในการอ่านมากที่สุด รวมถึงเป็นพื้นที่ส่วนตัวจะไม่มีใครมารบกวน ทำให้มีสมาธิในการอ่านหนังสือ ด้านเนื้อหาสาระของหนังสือที่อ่าน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่อ่านหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับคู่มือเตรียมสอบมากที่สุด อาจเป็นเพราะในปัจจุบันนักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับผลการเรียนและการสอบมาก จึงมีการอ่านหนังสือประเภทนี้เพื่อประกอบการเรียนและเพื่อเตรียมสอบเข้ามหาวิทยาลัย และด้านเหตุผลที่อ่านหนังสือ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีเหตุผลที่อ่านหนังสือคือ เพิ่มพูนความรู้ พัฒนาตนเอง มากที่สุด เพราะความรู้ต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมอยู่เสมอ การอ่านจึงทำให้ทราบเรื่องราวอันเป็นความรู้หรือเหตุการณ์บ้านเมืองที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน (นฤมล ตันธสุเรศชัย, 2555)

6.2 ปัญหาการอ่านหนังสือของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

นักเรียนมีปัญหาการอ่านหนังสือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ 1) ด้านความเข้าใจ พบว่า นักเรียนมีปัญหาการอ่านหนังสือโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่อ่าน

ไม่เพียงพอทำให้ไม่เข้าใจเนื้อหาหรือคำศัพท์ต่าง ๆ รองลงมาคือ ไม่สามารถแปลเนื้อหาจากภาษาต่างประเทศได้ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของเสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2548) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบในการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ว่า ผู้อ่านต้องมีความรู้เดิมของสิ่งที่อ่าน หากมีพื้นฐานความรู้เดิมของสิ่งที่อ่านน้อย การอ่านก็จะยากในทางตรงกันข้ามหากมีพื้นฐานความรู้เดิมหรือประสบการณ์จากสิ่งที่อ่านมาก ก็จะสามารถเข้าใจสิ่งที่อ่านได้ไม่ยาก และสอดคล้องกับความคิดเห็นของผกาศรี เียนบุตร (2542) ที่กล่าวว่าภาษานับเป็นสิ่งสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเป็นอย่างยิ่ง เพราะผู้อ่านต้องใช้ความสามารถทางภาษาเพื่อให้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้อ่านต้องมีการพูดที่ชัดเจน เพราะช่วยเรื่องการออกเสียง หรือการแสดงความคิดเห็น มีผู้อ่านต้องมีความรู้เรื่องคำศัพท์ สำนวน โวหารเพียงพอ ในการอ่าน มิฉะนั้นจะเกิดปัญหาขึ้นได้ เช่น อ่านไม่เข้าใจ จับใจความไม่ถูกต้อง 2) ด้านความพร้อมในการอ่าน พบว่า นักเรียนมีปัญหาการอ่านหนังสือโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ไม่มีเวลาอ่าน เพราะมีภารกิจอื่น ๆ เช่น ทำงานหารายได้พิเศษ มีการบ้านจากการเรียนมาก รองลงมาคือ ไม่สามารถค้นคว้าหาหนังสือและสื่อการอ่านได้ตลอดเวลา อาจเป็นเพราะนักเรียนกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาที่มีภาระงานมากขึ้นจากชั้นประถมศึกษา จึงมีเวลาอ่านหนังสือน้อยลง รวมทั้งนักเรียนบางคนยังคงพึ่งพาผู้ปกครองในเรื่องค่าใช้จ่าย จึงไม่สามารถใช้จ่ายกับเรื่องการอ่านได้มากเท่าที่ควร สอดคล้องกับผลการวิจัยของโชติมา วัฒนะ (2561) ที่พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีอุปสรรคในการอ่านคือ ไม่มีเวลาอ่านเพราะมีการบ้านจากการเรียนมาก ซึ่งการบ้านจากการเรียนต้องใช้ความละเอียด รอบคอบ ทำให้ต้องใช้เวลารับรู้มาก ดังนั้นจึงส่งผลให้เป็นอุปสรรคด้านเวลาในการอ่านหนังสือ 3) ด้านทัศนคติ พบว่า นักเรียนมีปัญหาการอ่านหนังสือโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มักเกิดความเบื่อหน่ายและเกียจคร้านหากต้องอ่านหนังสือ รองลงมาคือ ไม่สนใจอ่านหนังสือ เพราะใช้เวลาในการดูโทรทัศน์/เล่นเกม/ใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของธีรยุทธ รอดสูงเนิน (2557) ที่พบว่า ปัญหาในการอ่านของผู้เรียนส่วนใหญ่คือ ผู้เรียน ขี้เกียจอ่าน และชอบเล่นคอมพิวเตอร์มากกว่า และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนภา มิ่งนันทน์ (2556) ที่พบว่า ปัญหาการอ่านหนังสือของผู้เรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่ผู้เรียนใช้เวลาในการดูโทรทัศน์หรือฟังวิทยุและใช้อินเทอร์เน็ต (เช่น การแชทผ่าน Facebook, Skype, Line) มากเกินไป เกมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเข้ามาดึงดูดความสนใจทำให้ผู้เรียนมีเวลาอ่านหนังสือน้อยลง 4) ด้านสื่อการอ่าน พบว่า นักเรียนมีปัญหาการอ่านหนังสือโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รูปเล่มไม่ดึงดูดใจ เช่น หน้าปก รูปเล่ม สีสรร รองลงมาคือ มีราคาแพง อาจเป็นเพราะรูปเล่มเป็นสิ่งแรกที่ดึงดูดความสนใจของผู้คนได้ การที่สื่อการอ่านมีรูปเล่มที่ไม่ดึงดูดใจ จึงทำให้ผู้อ่านไม่สนใจที่จะอ่านสื่อชิ้นนั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรัชฎาพร ธีรารธรรม (2555) ที่พบว่า ปัญหาการอ่านของผู้เรียนคือหนังสือราคาแพงเกินไป รูปเล่มหนังสือไม่ดึงดูดใจ และภาพประกอบไม่น่าสนใจ และ 5) ด้านห้องสมุดและสถาบันการศึกษา พบว่านักเรียนมีปัญหาการอ่านหนังสือโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ขาดการกระตุ้นให้มีความสนใจการอ่าน เช่น ไม่มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน รองลงมาคือ ไม่มีผู้แนะนำหนังสือและสื่อการอ่านให้อ่านเพิ่มเติม เช่น อาจารย์ บรรณารักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผกาศรี เียนบุตร (2542) ที่กล่าวถึงสาเหตุของปัญหาในการอ่านว่า การศึกษามีส่วนในการส่งเสริมการอ่านได้เป็นอย่างดี โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาทั้งหลาย เช่น ผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาต่าง ๆ บรรณารักษ์ ฯลฯ ให้การสนับสนุนการอ่านของนักเรียนหรือไม่ หลักสูตรการศึกษาเอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าหรือไม่ เช่น การกำหนดเวลาให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมนอกหลักสูตรเพียงพอเพียงใด ครูผู้สอนวิชาต่าง ๆ ได้กระตุ้นให้นักเรียนสนใจการอ่านมากเพียงพอหรือไม่ หากไม่เพียงพอ ก็อาจเป็นสาเหตุหลักในปัญหาการอ่านของนักเรียน นอกจากนี้ การอ่านหนังสือในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เช่น แสงสว่างไม่เพียงพอในห้องมีควัน มีกลิ่นเหม็น โต๊ะม้านั่งไม่ไต่ขนาด อุณหภูมิสูงหรือต่ำเกินไป มียุงรบกวน เสียงดัง ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้การอ่านหนังสือไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร

6.3 เปรียบเทียบปัญหาการอ่านหนังสือของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีปัญหาการอ่านหนังสือโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ พันธุ์ศิริ และสินทรัพย์ ยืนยาว (2560) ที่พบว่า นักศึกษาต่างประเทศ มีความสนใจการอ่านและพฤติกรรมการอ่าน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและทัศนคติต่อการอ่านไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีปัญหาการอ่านหนังสือด้านความเข้าใจ และด้านทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ผู้ชายและผู้หญิง มักมีความเข้าใจ ทัศนคติหรือความสนใจเกี่ยวกับการอ่านที่ไม่เหมือนกัน ส่งผลให้มีปัญหาการอ่านหนังสือแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนงา ฤกษ์สง่า (2551) ที่พบว่า นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการอ่านมากกว่านักเรียนชาย และงานวิจัยของ

ธาดาศักดิ์ วชิรปริชาพงษ์ และคณะ (2550) ที่พบว่า นักเรียนชายมีปัญหาการอ่านมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนนักเรียนระดับชั้นต่างกัน มีปัญหาการอ่านหนังสือโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการมีปัญหาการอ่านหนังสือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจางค์ ปั่นคล้าย (2551) ที่พบว่า ระดับชั้นเป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่าน และงานวิจัยของสมศักดิ์ พันธุ์ศิริ และสินทรัพย์ ยืนยาว (2560) ที่พบว่า นักศึกษาชั้นปีการศึกษาที่ต่างกัน ไม่มีความแตกต่างในความสนใจการอ่านและพฤติกรรมการอ่าน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและทัศนคติต่อการอ่าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างอยู่ในสถาบันการศึกษาเดียวกันจึง ได้รับการศึกษาและการอบรมสั่งสอนที่คล้ายคลึงกัน ส่งผลให้มีปัญหาการอ่านหนังสือไม่แตกต่างกัน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

7.1.1 โรงเรียนและห้องสมุดควรส่งเสริมและจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการอ่านและการเรียนรู้ตลอดเวลา

7.1.2 โรงเรียนและห้องสมุดควรจัดทรัพยากรสารสนเทศ วัสดุ ครุภัณฑ์ สถานที่ ตลอดจนเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่สนับสนุนและส่งเสริมนิสัยการอ่านตลอดชีวิต

7.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน

7.2.2 ควรศึกษาอิทธิพลของสื่อออนไลน์ที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน

8. เอกสารอ้างอิง

โชติมา วัฒนนะ. (2561, กรกฎาคม-ธันวาคม). พฤติกรรมการอ่านหนังสือของนิสิตปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วารสารบรรณศาสตร์ มศว, 11 (2), 185-195.

ธาดาศักดิ์ วชิรปริชาพงษ์ และคณะ. (2550). พฤติกรรมการอ่านของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ธีรยุทธ์ รอสุงเนิน. (2557). พฤติกรรมการอ่านหนังสือและแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านหนังสือของผู้เรียนระดับ

อาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรมในสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นภา มิ่งนันทน์. (2556). พฤติกรรมการอ่านหนังสือของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

นฤมล ต้นธสุเรศขวัญ. (2555). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการอ่าน. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.

เบญจางค์ ปั่นคล้าย. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ผกาศรี เย็นบุตร. (2542). การอ่าน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รัชฎาพร ธีรารธรรม. (2555). การศึกษาพฤติกรรมการอ่าน วิธีการอ่านและปัญหาการอ่านของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

สมศักดิ์ พันธุ์ศิริ และสินทรัพย์ ยืนยาว. (2560, มกราคม-เมษายน). พฤติกรรมการอ่านของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. รมยสาร, 15 (1), 107-117.

สมหญิง มงคลง. (2558). พฤติกรรมการอ่านของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ, กองสถิติสังคม. (2563). การสำรวจการอ่านของประชากร พ.ศ. 2561. ค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2563, จาก http://www.nso.go.th/sites/2014/DocLib13/ด้านสังคม/สาขาหญิงและชาย/การอ่านหนังสือของประชากร/2561/full_report_61.pdf
- สำนักงานอุทยานการเรียนรู้. (2562). เข็ม. ค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2563, จาก https://www.tkpark.or.th/stocks/library_book/00x0/00/52/005206/Khem_Book_for-Ebook.pdf
- สุนันทา ฤกษ์สง่า. (2551). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมการอ่านและพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ. (2548). การส่งเสริมการรักการอ่าน. วารสาร มฉก. วิชาการ, 9 (17), 3-11.
- อนันต์ เสงสุวรรณ. (2555). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษา **ขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อภิชาติ สุขประเสริฐ. (2555). พฤติกรรมการอ่านของเยาวชนในชุมชนแออัดแขวงเมืองรายจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Cronbach, L. J. (1974). *Essentials of psychological testing* (3rd ed.). New York: Harper and Row.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.) New York: Harper and Row.